

Sectie België-Cuba

22 maart 2017

Ontmoeting met dhr. Yoerky Sanchez, Lid van de Nationale Assemblée van de Volksmacht van Cuba

Bezoekers:

- dhr. Yoerky Sanchez, kamerlid, Nationale Assemblée van de Volksmacht van Cuba
- dhr. Víctor Manuel Cairo Palomo, adviseur, ambassade van de Republiek Cuba
- mevr. Rachel Maury Cepero, derde secretaris, ambassade van de Republiek Cuba
- dhr. Osmany Pedro Caballero Ramírez, tolk, ambassade van de Republiek Cuba

Aanwezigen:

- dhr. Pol Van Den Driessche, voorzitter van de Belgische IPU secties, senator
- mevr. Karin Temmerman, ondervoorzitster van de bilaterale sectie België-Cuba, volksvertegenwoordigster
- mevr. Hatice Vicil, secretaris van de bilaterale sectie België-Cuba

Uiteenzetting van de delegatie:

De afgelopen 2 jaren had gewezen president Barack Obama de wereld verrast door zijn inzet en wil om de diplomatieke betrekkingen met Cuba te herstellen. Het toen ingezette

normalingsproces werd bevestigd tijdens een historisch gesprek tussen Obama en Castro in 2015 tijdens de "Summit of the Americas" te Panama. De diplomatieke relaties werden volledig hersteld op 20 juli 2015. Na 50 jaar heropende de VS zijn ambassade in Cuba. Havana en Washington beschikken sindsdien over volwaardige ambassades. Obama nam binnen zijn autonome bevoegdheid meerdere maatregelen om de financieel-economische relaties te normaliseren. Cuba staat niet meer op de lijst van staten die terrorisme steunen. Sommige beperkingen op reizen van Amerikanen naar Cuba werden afgeschaft. Zo is het voor Amerikanen makkelijker om Cuba te bezoeken en om handel te drijven met Cubaanse particuliere bedrijven. De limieten op de 'remesas' werden verhoogd: in Amerika woonachtige Cubanen kunnen nu een groter bedrag overmaken naar hun familieleden in het thuisland. Het gebruik van Amerikaanse bankkaarten en kredietkaarten wordt toegelaten. Uitvoerrestricties op bouwmaterialen, communicatiediensten en –uitrusting, zijn gedeeltelijk opgeheven. Desalniettemin is het pijnlijkste politieke en economisch probleem, namelijk het sanctieregime van voornamelijk de wet Helms-Burton, verre van opgelost. Het embargo is nog niet opgeheven. Het is wachten op wetgevende initiatieven van het Witte Huis en op de respons van het Congres, gedomineerd door de Republikeinen, die traditioneel uiterst negatief staan tegenover het normaliseringsproces.

Het Cubaanse regime wacht nu af of de nieuwe Amerikaanse regering het ingezette normalingsproces zal voortzetten of niet. De nieuwe President Donald Trump heeft tot nu toe tegengestelde uitspraken gedaan over Cuba. Zolang de blokkade niet opgeheven wordt, zal de economie zwaar verlamd blijven. Als België of de Belgische parlementsleden hun steun aan het Cubaanse volk willen betuigen, onderstreept journalist en kamerlid Yoerky Sanchez, kunnen ze dat doen door een politieke boodschap van totale afwijzing van het embargo uit te dragen op internationale forums. De blokkade belemmert niet enkel de volwaardige ontwikkeling van het land maar berooft het volk van basis voorzieningen en opportuniteiten.

De Europese Unie en Cuba hebben in 2016 in Brussel een akkoord ondertekend dat de moeizame relaties van de voorbije decennia moet verbeteren. Het akkoord focust op meer politieke dialoog en betere bilaterale samenwerking. Het voor de Cubanen onaanvaardbare Gemeenschappelijk Standpunt van 1996 werd in december 2016 afgeschaft. Een decennia van onderkoelde relaties kwam daarmee ten einde. Het Gemeenschappelijk Standpunt van 1996 beknotte de relaties zolang het communistische regime "geen stappen zette naar een pluralistische democratie en meer respect voor fundamentele vrijheden en mensenrechten" betoonde. Na de arrestatiegolf van dissidenten in 2003 schortte de Unie de diplomatieke relaties enkele jaren zelfs helemaal op.

In het zog van de Amerikaanse president Barack Obama hebben de Europeanen de voorbije jaren echter opnieuw toenadering gezocht tot Cuba, dat onder President Raul Castro een meer open beleid voert. Twee jaar geleden werden onderhandelingen opgestart en die resulteerden in het huidige akkoord dat het toekomstige kader vormt voor genormaliseerde relaties met Havana. De overeenkomst met Cuba staat in het teken van "meer politieke dialoog, betere bilaterale samenwerking en de ontwikkeling van gezamenlijke actie in multilaterale fora". Europa wil hierdoor haar steun verlenen aan "het overgangsproces waarin de Cubaanse economie en samenleving zich bevinden" om "duurzame ontwikkeling, de democratie en de mensenrechten te bevorderen."

Nu het akkoord ondertekend is, moeten het Europees Parlement en de bevoegde nationale en regionale parlementen er nog instemmen. Dit proces is lang en complex, en des te meer in ons land waar het Akkoord door de 7 parlementen moet goedgekeurd worden. De Cubaanse autoriteiten erkennen de traditioneel positieve rol die België bilateraal en in Europees verband steeds gespeeld heeft. Ook inzake deze kwestie hopen de Cubaanse delegatieleden op de steun van de Belgische parlementsleden om het ratificatieproces van het Akkoord in ons land te versnellen.

Jaarlijks komen gemiddeld 20.000 Belgische toeristen naar Cuba. In 2016 werd een record toename van 35 % aan Belgische bezoekers vastgesteld. Vorig jaar telde Cuba vier miljoen toeristen. Door de versoepeling van de reisvoorwaarden komen heel wat Amerikanen naar het eiland toe (hoewel ze officieel nog niet als toeristen het land kunnen betreden). In 2016 waren de Amerikanen de derde grootste groep toeristen op Cuba, na de Canadezen en de Cubanen die in het buitenland wonen. Toerisme is een belangrijke bron van inkomsten voor Cuba en wordt door de autoriteiten beschouwd als de sector bij uitstek die in staat is de economische motor van het land weer aan de praat te krijgen. Het kan overigens de nodige deviezen opleveren om de liquiditeitscrisis te verzachten. Niettemin vertaalt deze forse toename aan toeristen zich paradoxaal niet per se door een toename van geld in de schatkist van de staat, betreuren de Cubaanse delegatieleden.

De delegatieleden wensen de uiterst negatieve en directe gevolgen van het embargo aan bod te brengen, niet enkel op Cuba maar zelfs op ons land, België. BNP Paribas, waarvan de Belgische staat aandeelhouder is, heeft in 2014 schuld moeten bekennen en een monsterboete moeten aanvaarden. De Verenigde Staten verdachten BNP Paribas ervan betalingen in dollars te hebben toegestaan tussen 2003 en 2011 aan landen die onder een Amerikaans handelsembargo en economische sancties vielen, zoals Cuba, Soedan en Iran. Het ging om “verboden” transacties ter waarde van 30 miljard dollar. Hierdoor heeft BNP Paribas een boete van \$9 miljard moeten betalen voor het overtreden van de regels, met het grootste kwartaalverlies (tweede kwartaal) voor BNP Paribas ooit als gevolg.

Door het embargo is het voor Cuba onmogelijk om vrij te importeren of te exporteren naar de Verenigde Staten, de dollar te gebruiken bij zijn financiële activiteiten of bankrekeningen in dollars te onderhouden in derde landen. De extraterritoriale implementatie van de blokkade is buitengewoon krachtig. Het bewijs hiervoor vormen de sancties tegen en vervolging van burgers, instellingen en bedrijven in derde landen, die een relatie op economisch, commercieel, financieel of wetenschappelijk vlak onderhouden of willen onderhouden met Cuba. Hiermee schendt de Amerikaanse regering duidelijk het recht van soevereine staten om over deze zaken zelf te beslissen, aldus de delegatieleden.

De effecten van de extraterritoriale aard van de blokkade zijn vooral merkbaar op monetair en financieel vlak, vooral door de toenemende vervolging van Cuba's financiële activiteiten, inclusief die tussen Cuba en multilaterale organisaties die met het eiland willen samenwerken. Ook is het voor Cuba onmogelijk toegang te krijgen tot bankkredieten van Amerikaanse banken of daarmee gelieerde banken in andere landen en internationale instellingen zoals de Wereldbank, het Internationaal Monetair Fonds en de Bank voor Inter-Amerikaanse Ontwikkeling.

Cuba kan nog steeds geen zaken doen met bedrijven uit de Verenigde Staten in derde landen. Eveneens worden ondernemers die geïnteresseerd zijn in investeringen op Cuba

vanuit andere landen systematisch bedreigd en op zwarte lijsten gezet. De zware boetes van meerdere miljoenen tegen Amerikaanse en buitenlandse banken voor deelname aan projecten die op de een of andere wijze aan Cuba gelinkt zijn, hebben een preventieve werking en hebben, vooral bij banken, tot gevolg dat relaties met Cuba werden verbroken of dat zij gedwongen werden tot het uitvoeren van transacties onder onzekere voorwaarden.

De delegatieleden onderstrepen dat de blokkade een massieve, flagrante en systematische schending van de mensenrechten van een hele bevolking is. Het beperkt ook de grondwettelijke rechten van de bevolking van de Verenigde Staten op de vrijheid om te reizen en schendt ook, door zijn extraterritoriaal karakter, de soevereiniteit van andere staten.

Rond dit laatste punt uit de Cubaanse ambassade haar bereidwilligheid om de nodige documentatie te versturen naar de Belgische parlementsleden. Ook wordt gehoopt op een verdere opvolging door, b.v. het aannemen van een resolutie, om een einde te maken aan deze onaanvaardbare praktijken, die zowel schadelijk zijn voor Cuba als voor alle soevereine landen. Er wordt overwogen om in de nabije toekomst een ontmoeting te organiseren met de leden van de vriendschapsgroep en de leden van de commissie Buitenlandse Betrekkingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers om deze thema's grondig te bespreken.

